

-P

СРПСКА
МИТРОПОЛИЈА КАРЛОВАЧКА

ОКО ПОЛОВИНЕ XVIII ВЕКА.

ПО АРХИВСКИМ СПИСИМА

ПРИРЕДИО

протојереј ДИМИТРИЈЕ РУВАРАЦ.

ИЗДАЊЕ

ЊЕГОВЕ СВЕТОСТИ СРПСКОГ ПАТРИЈАРХА

ГЕОРГИЈА БРАНКОВИЋА.

У СР. КАРЛОВЦИМА
СРПСКА МАНАСТИРСКА ШТАМПАРИЈА

1902. — 321.

ДАЉСКИ СПАХИЛУК

ОКО 1706. ГОД.

Данашњим се даном под именом „*даљска спахилика*“ подразумевају села: Даљ, Бело Брдо и Борово, с лежећим у њиховим хатарима пустарама, ораоницама, ливадама, шумама и тако названим даљским ритом и баром Живом.

Даљски спахилук уживају овамо од 1706. српски архиепископи и митрополити карловачки и српски патријарси.

До њега су они дошли овако:

Дипломом је цара Леополда I. од 4. Марта 1695., остављен патријарху Арсенију Црнојевићу, цео пожешки и сремски диштрикт на своје издржавање и да може подићи себи резиденцију или у манастиру Ораховици (у Славонији) или у Врднику (Раваници у Срему).

Арсеније за време свога патријарховања на овој страни, не имађаше сталне резиденције, него га је провео већином на путу »обилазећи своје верне по многим крајевима расејане, или тражећи помоћи и заштите цркви и народу своме у Бечу« (Шематизам Архиепископства карловачке за 1884.), у ком је на послетку и своју душу испустио 27. Октобра 1706.

Дипломом је цара Леополда I. од 10. Септембра 1695., одређена патријарху Арсенију у место сталне (одређене) плате, да може побирати десетак од оног дела српског народа, што је с њиме прешао 1690. на ову страну.

Десетак се по крајевима, где је настањен био прешавши српски народ, називао: десетак између Будима и Драве, славонски и банатски.

Како је на скоро после горња одређења Леополдова, букнуо устанак Ракоцијев; није патријар Арсеније могао побирати десетак између Будима и Драве, на што Леополд 19. Јунија 1696. нареди, да се Арсенију годишње даје из будимске коморе годишња оштета од 3000 фор. у име иста десетка.

Ову су оштету добијали и последници Арсенијеви. Цар Карло VI. је резолуцијом својом од 1. Априла 1724. одредио, да тадашњи митрополит српски и архиепископ београдски Мојсије Петровић, који је у то време био и митрополит тамишког баната, не побира више десетак у природи, него да му у место њега, сваки сеоски кнез даје годишње по један, а обркнез по два дуката.

А дипломом је својом цар Карло VI. од 3. Априла 1728. одредио митрополиту Мојсију Петровићу у место десетка из Србије годишње 6000 фор.

Царица Марија Терезија је резолуцијом својом од 2. Августа 1749. укинула и славонски десетак и кнезовске дукате, те је митрополиту Павлу Ненадовићу одредила у име њих 6000 фор. годишње, а подједно и да му се даје годишње и 3000 фор. у име десетка између Будима и Драве, свега дакле годишње 9000 фор. из државне благајне.

И од то су доба до данас сви српски митрополити-патријарси и архиепископи карловачки уживали и уживају у име »десетка« годишње по 9000 фор., а од 1788. у место Гргетега, Нерадина и Банковаца 5000 фор. и то прво шајна. Данас у име свега тога даје се 5.880 фор. или 11.760 Круна.

Пре пак саме поменуте потврдне дипломе Леополдове, даровао је Леополд патријарху Арсенију 11. Августа 1695. дворца *Сирач* са 14 села у Славонији на уживање, и то само лично њему у место напуштене резиденције у Пећи, а 10. Септембра исте 1695. и 19. Маја 1696. и његовим последницима и то догле, док се Пећ натраг не поврати./

Патријар се Арсеније не беше честито ни сместио у Сирачу, а већ га је морао напустити, „пошто због

блискости турске границе, није могао безбедно у њему живети.“

Патријар је Арсеније аустријском двору и држави велике услуге учинио и за време Ракоцијева устанка, и то не само што не хтеде прећи на позив Ракоцијев на његову страну, него што двору и новаца даваше и војску издржаваше, а и српски народ упућиваше да се одупре мађарским устаницима, којом је приликом хиљадама Србаља платило главом, те му држава заостаде дужна око 20.000 фор.

Како у то време а и доцније Аустрија не имађаше новаца; цар Леополд I. у место горњег дуга, даде патријарху Арсенију 28. Априла 1697. и 27. Јунија 1698. *jure perennali* (за увек, вечито) замак и добро *Сечуј/у* Угарској.

Ну, патријар Арсеније за кратко време уживаше и Сечуј, пошто га мораде уступити породици Безерединој, која на њега имађаше права.

У место слузета Сечуја, обећа Леополд патријарху Арсенију 16. Маја 1702. уступити какво друго добро.

Како међутим држава аустријска не могаше Арсенију платити не само поменутих 20.000 фор., него му не могаше плаћати за шест година ни поменути еквивалент од десетка; то је нарастао њен дуг Арсенију на 38.675 фор. рајнских.

Видећи цар Јосиф I., да држава није у стању толику своту исплатити патријарху Арсенију, а уз то знајући добро за заслуге патријархове и српског народа и за време Ракоцијева устанка; изда 15. Јулија 1706. диплому патријарху Арсенију, с којом му у место поменута дуга уступа и предаје спахилук Даљ. («Српски народни фондови» од др. Милоша Рајића, 1864)

По истој је дипломи сам Даљ, одмах предан патријарху Арсенију, а подједно је цар Јосиф наредио да се даљски спахилук процени и да се назначи вредност појединих добара у њему, колику представљају вредност свако за себе по 4, 5 и 6%, те

да се од њега патријарху уступи онолико, колико представља вредност од 38.000 фор.

Патријар је Арсеније морао свога човека придодати оној комисији, која имађаше да изврши поменуту процену.

Дал је патријар Арсеније дочекао и да л је за време његова живота, обављена и довршена та процена, не знам.

У митрополитској се библијотеци сачувао рукопис од исте процене, из које се види, како је у то време изгледао даљски спахилук.

Исти ћу опис и процену навести доле у целости, пошто прво испричам даљу историју спахилука даљског.

У поменутој даровној дипломи Јосифовој не рече се, како се уступа патријарху Арсенију Даљ, т. ј. да ли му се уступа *jure perennali* (за увек, вечито), као што му беше уступљен Сечуј, или *jure inscriptionis* условно, т. ј. (док му се не поврати поменути дуг), него се просто рече: „ordentlich conscribiren und schätzen, der Ort Dalya aber jetz gleich überantworten und wirklich einräumen zu lassen“.

А то је чињено с тога, што се још тада помишљало на то, да се временом узмогне одузети од Арсенијевих последника, као што је и покушавано.

Последници су Арсенијеви, митрополити: Исаија Ђаковић, Софроније Подгоричанин и Вићентије Поповић, остављени на миру у уживању даљска спахилука.

Шта више, Исаија је Ђаковић као јенопољски владика уживао ман. Гргетег, Нерадин и Банковце, те их је уживао и као митрополит.

Да л је и његов последник Подгоричанин уживао Гргетег, Нерадин и Банковце, не знам.

Митрополит Вићентије Поповић већ није уживао Гргетег, јер је 12. Новембра 1724. препоручио јрм. гргетешка Пахомија митрополиту београдском Мојсију Петровићу, да му допусти по његовој митрополији купити милостињу, рекавши у писму и ово:

„— — понџе сего лѣта за доста осквдни есѣ (гретежани) и животомъ и виномъ и осталимъ потребнимъ а и ми већ и сами неимеемо ихъ чимъ помагати и нѣжда ихъ потребна натѣрше просити — —.“ (Рукопис).

Ненадовић их је уживао и он је Грgetешку цркву и манастир сазидао.

Од митрополита је Вићентија Јовановића-Видака, одузет Грgetег, Нерадин и Банковце, за што му је од 1778. за њих давано годишње из државне благајне по 5000 фор., коју су своту од то доба до данас уживали и уживају сви арх. митрополити-патријарси.

Ну, кад аустријска влада не могаше спречити да се 1726. не сједине у једну митрополију београдска и карловачка митрополија, и митрополит београдски Мојсије Петровић не изабере за митрополита обе митрополије; буде закључено, да се Даљ одузме од митрополита и да припадне држави.

Како у то доба аустријски двор требаше Србе, не смедоше горњи закључак извести, оставивши га за подесније време, и 20. фебруара 1729. извести дворска комора митрополита Мојсија Петровића, да му је цар Карло VI. одобрио, да од 1. Јануара 1729. може уживати Даљ, Бело-Брдо и Борово, но да мора за њих годишње 1300 фор. аренде давати комори.

Митрополит је Мојсије Петровић 26. Марта 1729. поднео цару молбу, да се и њему уступе на уживање поменута места, као што их уживаше и пређашњи митрополити; а кад му се та молба не испуни, поднесе 6. Јунија и. г. протест и ограду, да бар његови последници не узморају плаћати за њих годишње аренде 1300 фор.

Народни је сабор 1730. закључио, да митрополит са изабратим од сабора депутирцима преда молбу цару, да се Даљ уступи за вечито митрополиту, што је митрополит Мојсије и учинио. Ну, он и умре († 27. Јулија 1730.), а не дочека на њу решења.

По избору арадског епископа Вићентија Јовановића за митрополита (31. Марта 1731.), сабор изабере

депутирце да иду у Беч с митрополитом ради народних послова, те отишавши у Беч, и искавши да се Даљ уступи митрополиту jure regennali, а ако се тако не може дати, они ће тражити своје, што су дали за њега.

Ну, сва њихова настојавања, као и молба народна од 1734. остаде без успеха. За Даљ мораде и митрополит Вићентије Јовановић, годишње аренде комори плаћати 1300 фор.

После смрти његове, уживаше приходе даљске комора.

Поставши по смрти Вићентија Јовановића († 6. Јунија 1737.) патријар Арсеније Јовановић Шакабента администратором митрополије, тражио је, да му се уступе на уживање приходи даљски, но коморски му обердиректор Фогт из Осека 30. Јулија 1738. одговори, да му се не може молба испунити.

6. Септембра исте 1738. обратио се патријар Арсеније по ново с молбом на цара, да му се уступи Даљ jure regennali, на што не доби решења.

14. је Марта 1741. поднео патријар Арсеније у Бечу лично царици Марији Терезији молбу, у којој је молио и да му се Даљ за свагда (jure regennali) уступи, на што је царица Марија Терезија по декрету од 20. Октобра 1741. решила, да му се због потраживања на њему од 38.000 фор., Даљ не одузима, него напротив да га jure inscriptitio, архиепископи нису дужни пре уступити, него што се плати поменути дуг, ког држава дугује архиепископима од 1698. У писму генералног ексарха патријархова Павла Ненадовића, потоњег митрополита, од 2. Марта 1742. што га је писао митрополиту-епископу костајничком Алексију Андријевићу, јавио му је: „— — Новина други неvem, разве јешче о божићу (1741.) јесмо доминиум Даљ примили и иншталирали се — —“. (Рукопис).

Под тим условом уживали су Даљ и последници Арсенијеви, митрополити Исаија Антоновић и Павле Ненадовић.

По смрти Ненадовићевој († 15. Августа 1768.),

на народном сабору 1769. у седници од 22. Маја, прочитан је царичин рескрипт, у ком царица иште даљски спахилук, за који нуди 38000 фор., који новци да се оставе у папир-банку, а од камате да се издржавају школе.

Посланици једногласно одговорише комесару, да на то не пристају, и умолише га, да остане „по первому начину, на чест и славу народа, толико, докле се не би Пећ из Турске повратила“, на што им комесар одговори, да у том смислу направе одговор, ког ће он у Беч послати.

У седници је саборској од 12. Јулија, комесар објавио посланицима, да је од царице на »молитвено прошение свјех депутиртов« стигла резолуција: „да спахилук Даљски при архиепископији остане, а то за новог Арх. и митрополита за јего живота, а по јего смрти паки возвратитсја в' царскаја.“

У њој се рече и то, како је тако решење донесено на молбу посланика, а особито на молбу администратора владике вршачка Јована Ђорђевића.

Ово је у њему наглашено с тога, не би л и посланици бирали за митрополита Ђорђевића — љубимца комесаровог —, ког су доцније морали и изабрати. («Летопис» 114.).

Даљ је и по смрти Ненадовићевој остављен био на уживање митрополитима, и у §. IV. регуламента од 2. Јануара 1777. рекло се: „Самих же Арх. Епископству својствених приходов сљедујушчеје да будет опредјеление: да времени сирјеч Арх. Епископ и Митрополит: — — 2). Плодоуживание онаго у Нас за Арх. Епископат лежашчаго долга од 38.000 фор. слободно будет, јегоже ради долга Ми между тјем од собственија Земље књажескија милости Митрополиту, јеже за вишереченују записанују суму в залозје сушчеје камералное добро Даљ вкупје с принадлежанијама, нарочито обаче на персону токмо, и со удержанијем, Нам пристојашчагосја права, јеже по возвращенији вишереченија суми, и отданим сотворених на сије камералное добро, бившими между

тјем Арх. Епископи, нуждних и полезних, јасно доказатисја могушчше иждивеним и исправленим, испкупити је“, а у деклараторији од 16. Јулија 1779. у §. 4. б) рекло се: »Спахилук Даљ оставља се архиепископату као притежање дотле, док му се друго непокретно добро од равне вредности, које изван краљевине Хрватске лежи, благоутробно не дарује.«

У народном је сабору 1790. други разред у тачци 14. молио: »да се царско дарователно писмо (донација) на Даљ изда« на што је изишло царско решење: да се обзиром на свечану изјаву у сабору епископа, да будући архиепископ годишње 6000 фор. на просветне цели има давати „*blos titulo Inscriptio auf eine summa investitam von 38 000 fl. zum mittlerweiligen, bis zur künftig nach Unserer Willkühr allenfalls veranlassenden Abtragung sothaner Summae inscriptitiae, und Vergütung der erweislich veranlassten wesentlichen Meliorationen zeitlich ad personam zugestandenem Guts Dallya in der Zuversicht, dass er (митрополит) sich fortwährend getreu, und Unserer Allh. Gnade unausgesetzt würdig bezeigen wird, forthin belassen werden solle.*“ (Рукопис).

Како се *онакве* добро, као што се мислило у §. 4. деклараторије од 1779. не нађе све до 1865. године; то је народни сабор 1865 год. на основу авитичног патента од 1. Маја 1853., прогласио Даљ за митрополитско-народно-црквено добро, а по § 27. а) Г. В. кр. рескрипта од 10. Августа 1868. »патријарх и архиепископ карловачки, остављен је у пуном уживању свију (па и даљских) митрополитских добара«.

Народни је сабор 1871. закључио, да се митрополиту-патријарху у место Даља годишње даје 26.000 фор.; саборски одбор 15-рице од 1886. да му се остави на уживање Даљ, ал да годишње даје у фонд 24.000 фор. на просветне цели и 6000 фор. за газдинске набавке и оправке; а саборски одбор 15-рице од 1892. да даје на просветне цели 24.000 фор.

Ну, ти предлози и закључци нису потврђени.

Поменути на стр. 164. опис и процена даљског спахилука гласи овако:

ПОПИСАНІЄ
БЯРОША ДАЛІА И БЄЛОГА БРЪДА
И БОРОКА
И НИМА ПРИСТОЙНИМЪ ПУСТАРАМИ
И БЄЛЄГАМИ.

Види стр. 167 а)

Пописаніє вароша Даліа и пестаре
Мариноваца.

Пр'во мѣсто варошь Даль, на равномъ полѣ, ѿ Дѣшава а черекъ (четврт) сахата ѿ истока, и і сахата ѿ потока Бѣке на полѣ дне, а сахатъ ѿ Дравѣ ѿ полсноѣи и ѿ Осека і сахата кѣ заходѣ слнца.

На около има башче, плотови шплетено, ниве и ливаде и винограде именовъ: далски виногради, и има свакоіаки воѣки доста; има шѣмѣ именовъ: Липоваць, у коей се шѣми найвеѣе липовога дръва находи, и те свехъ шѣми цое за ватрѣ, и (8) ютара.

Дрѣго, за тѣрскога вѣкмена ова варошь естъ на гласѣ била, и найвеѣе тѣрака тамо седило, было е тѣрски кѣѣа ѣ (200), крѣстіански (католички) ѣ (6), хрѣстіански (српски) кѣ (25) кѣѣа, у конѣ стаіали, а сада крѣстіански ѣ (7) кѣѣа, хрѣстіански рѣі (113) кѣѣа шкромъ цркве и поповске кѣѣе и школе, и еце се находе неки хрѣстіани овде, кон сада ове мажарске

рѣкѣ (Ракоцијева устанка) изъ преко Дс-
нава есѣ с каршшъ дошли и ѿ вѣи люди
мало кон нѣ ишалъ с табуръ како войникъ,
и они исти никомѣ ниша плаћати нехоће, и
засады хрѣави и (50) рацки кѣшница сѣбе есѣ
справкицъ, радъ тога како пре с мажари би се
миръ счинилъ, да се могѣ натрагъ с своја села
повратити, и тако подъ никакви начинъ нисѣ
се дали подписати.

Треће, и подъ држава овога вароша по-
чини-есе ѿ грѣнта хердѣтскога и шѣме Ли-
повца, ѿ старога шанца до пѣстога сѣла
Мариновца н-еговогъ грѣнта, коѣ пѣсто
сѣло ѣдинило се съ варошомъ Даломъ, зацо
илъ онога мѣста кметови есѣ прѣшли оу
Далъ стаіати и ѿ ћесарскога вѣкнчанства
комесіе коморске есѣ с порцію заедно хесап-
лени. И дѣжинѣ а сахатъ и ширинѣ ѿ грѣнта
населеннога сѣла Ялмаша до пѣстаре Ке-
чина и черека сахата, а наоколо ѿ грѣнта
хердѣтскога, край Дснава идѣи, доле а са-
хатъ, и ѿ онѣда повративши се край грѣнта
пѣстаре Кечина и Мариноваца, по ста-
ромъ мостѣ идѣи, кон се зове ѣсприѣ М-
минъ-паша, и овай мостъ има дѣжинѣ р (100)
коракъліаіа прѣкко барѣ коіа се зове далска
бара, и више именовани далски виногради кон
се зовѣ, с нѣтръ осталисѣ, паки опетъ ѿ
онѣда повративши се до грѣнта хердѣтскога

Дснакѣ кнекой рѣни именовъ: Плашига, с
коѣй рѣни еданъ тѣрчинъ именовъ: Касѣмъ-
паша, есѣ стопилъ се, и свехъ колико есѣ
ѣ сахата и пѣль, и іасамъ (што не рече
веселниче и своје име, и што се не
потписа под свој опис!) съ с далскими
кметова за три сахата и пѣль на коніа хо-
домъ свехъ колико есмъ обившалъ и државѣ
далскѣ и пѣстаре мариновачкѣ есамъ на па-
мети промисилъ, и коудъ Дснака находе се ѿ ка-
мена темель, или е била црѣкка или неке немешке
кѣше, то овде нитко изговоритъ не може.

Четврто, грѣнтъ н-еговъ есѣ ѿ истока
до пашинѣ скеле, а ѿ полдне до кечинскога
рита и мѣметъ пашинѣ ѣсприѣ, за тѣрскога
вѣкмена кон се звалъ велики дрѣмъ и ѿ онѣда
идѣи прѣкко пѣстаре мариновачке чакъ до
воћа коѣ се зове: коѣишкѣ ораше, ѿ онѣда
до грѣнта сѣла Ялмаша до шгореле мѣше, и
ова мѣша ѿлѣче села Ялмаша и вароша Даліа
грѣнтъ. Опетъ ѿ запада снца лескова мѣша,
и ѿ онѣда покрай винограда кон се зовѣ
далски виногради до чашке воде; ѿ полъ
ноѣи край Бюгарске баре до самога Дснава,
и како више именованомъ да вѣи исти ма-
риновчани есѣ пришли и садъ у Далю стое и
свою нѣтѣ землю сеоскѣ орѣ, и ѿ оне землѣ
заедно порцію съ даліани плаћаю, сего ради
та пѣстара есѣ Далю, подложна.

Пѣстара мариновце, естъ с равномѣ полю, и естъ ѿ вароши Даліа пѣль сахата, такожде и ѿ села Ялмаша пѣль сахата къ полѣдне, а ѿ Драви еданъ хитаць пѣшке къ западѣ слнца. И када тѣрски табѣрь подѣ Бечѣмъ разбіенъ би, тада селіани повраћени-е тѣрско нехотѣс чекати и разсипали се и данъ днешни пѣстара стѣи.

За тѣрскога вѣкмена, было е кѣѣа христіански ѣи (12) с тѣрскѣмъ селѣ, и давало е то село плаћю тѣрскѣмъ царѣ или ти харачъ на годинѣ дана и ѿ тога свега сѣла, есѣ носили харачъ на годинѣ дана тѣрскѣмъ царѣ с Канижѣ ѣи (12) фор.

Пето, има двѣри ораћни земаліа ютара ѣѣ (2000), и пѣстаре мариновца т̄ (300) ютара, то чини сѣма добри ораћни земаліа ѣѣ и т̄ (2300) и запѣшћене землі-е трні-емъ и мећама, по врѣхови и долина, на приликѣ ѣѣ (1000) ютара и косеће землі-е сѣѣи (268) косаца има; и на пѣстари мариновце р̄и (150) ютара запѣштене землі-е подѣ трні-емъ и мећама и винограда ѡправлі-ени р̄дї (114) и пѣль мотика, с парлогѣ трні-емъ и шѣмомъ зарастено ѣ (200) мотика, некѣ хрѣавѣ шѣмѣ за самѣ ватрѣ ѣи (50) ютара.

Шесто, ели кои пѣтъ вила крѣтіанска (католичка) црква или ніе, то нитко знати не може. Мечитъ тѣрски ѿ ѣ (7) хвата и садѣ

стоитъ високо, кодѣ коега е тѣрска мѣшіа вила, прамъ кое и садѣ стѣи тѣрски хамамъ.

Седемѣ, риволовице има с Дѣнавѣ и с Бѣгарской бари именовъ и с дрѣгой бари, преко Дѣнава именовъ Гама, коіа за тѣрскога времена Далю се достоіала и садѣ се достѣи.

Осмо, мостъ никакови дрѣги тамо нема, неголи онай више речени: ѣспрія Мѣминъ-паша, на далской бари.

Девето, млинова кадѣ по три кадѣ по два били сѣ, изъ села Петроваца на Дѣнавѣ, али садѣ сѣ млинови продати с Барадинъ и нема ни еднога.

Девето, касапнице и механе ніе никакове, зацо сваки кметъ за свою потребѣ коліе цѣомѣ драго и точи цѣомѣ драго, али касапница и механа могла би се начинити, кое би добарѣ доходакъ могла доносити, дѣѣана — занатліа ѣи (16).

И варѣшъ дальска, крал-евски фишкѣсѣ — државно добро —, зацо ѿ кметока нитко незна казати, кои е билъ крѣтіански господинъ, а преће нема естъ билъ господинъ осечки тѣрчинъ, именовъмъ вѣгъ Мѣхметъ Залиховичъ, коліе и тѣрци онамо стѣѣи и крѣтіани и христіани ѿ свакога жита и вина і (10.) давалисѣ, ѿ свакога крѣмька, ѡвце и козе, по ѣ (2) новца давалисѣ; а кѣлѣкъ сами крѣтіани и христіани, ѿ сваке кѣѣе с години

дана по три дни дѣжнисѣ били кѣлѣковати, зацо тѣрци нисѣ никомѣ кѣлѣковали, и тѣрскомѣ царѣ нитко дрѣги него христіани и крстіани плаћю или ти харачъ ѿ свако кѣће по д̄ (4) фор. давали, и то сѣ сѣ Канижѣ носили.

Процентени варошъ Далѣ. У овомѣ варошѣ има кметовски р̄к (120) кѣћа, кое држе кметовски цели грѣнтова и (50), ѿ кога свакога грѣнта кметовскога сѣ двстотн на годинѣ дана по і (3) фор. и то

чини интересе — — р̄н (150) фор.

и кѣлѣкъ ѿ свакога грѣнта целога на годинѣ дана чини по и (8) фор. интереса

свѣхъ — — — — — § (400) фор.

шѣме за ватрѣ и (50) јутара, свако јутро по ѣ (2) фор. хесапећи, чини главно р̄ (100) фор.

а интересе чини по стотинѣ

по § (6) фор. — — — — — § (6) фор.

ѿ касапнице интересъ коіаки

сѣ прежда имала начинити и (50) фор.

такође ѿ механи — — — — — р̄ (100) фор.

тако ѿ риболовица — — — — — р̄н (150) фор.

Боденице ніе никакове, а ѿ она ѣи (16) дѣћана занатлиска, ерѣ порцию и хармицию плаћаю, ради тога дрѣга и процентенге ѿ нихъ сѣ искати неможе.

И кадѣ за садѣ мало на коемѣ местѣ сѣ кралѣвствѣ шлавонскомѣ по заповѣди величанства бѣсарскога, сѣ свемѣ цркве дрѣги десетке никогда неѣпи, на кога десетка место сѣ ово кралѣвство д̄ (9) то ние принесено, сего ради и проценти се не може, и тако остае подѣ фишкѣсвомѣ кралѣвскимѣ.

И сѣ овомѣ варошѣ Далю има и (50) кѣћа, кои сѣ скоро привегли ѿ преко Дѣнава, зарадѣ ревеліе Угарске, и ти исти нисѣ сѣ дали пописати, говорѣћи, како сѣ на пролеће мирѣ учини сѣ мажари, да сѣ хоће сваки сѣ своје сѣкло повратити, али ѿ оне землге цо они исти кметови орѣ, и кое землге неоране и праздне остаю, и (40) цели грѣнтова, могло би сѣ населити, ѿ когѣ свакогѣ целога грѣнта какѣ ѿ землге пѣсте, а (1) фор. и (50) новаца достонтсѣ на годинѣ дана, чини § (60) фор.

Кѣлѣкъ или ракота ѿ свакога такога целога грѣнта на годинѣ дана по

д̄ (4) фор. чини — — — — — р̄ѣ (160) фор.

Сѣма чини интереса ѣдѣ (1076) фор.

Чини шесть на стотинѣ ѣѣцлг (17.933) и треће хисе фор.

петѣ на стотинѣ ѣѣфк (21.520) фор.

четири на стотинѣ ѣѣцц (26.900) фор.

Пописаніе села Трновца и две пѣстарѣ
Мочари и Кієстинци.

Прко, село Трноваць, с ракинни на брегѣ далскѡмъ стѡи и прѣѣ тога на приликѣ овога села кѣѣ били сѣ ф (500) кѡракліаіа ѡ Драве, и садъ се зове то село Бело врдо, и то име ѡ брега дравскога, защоѣ тай брегъ велъ. Кметови лажливосѣ назкали полъ дрѣги черекъ сахата више ѡ сѣтѣа дравскога гдѣ Драва с Дѣнавъ влazi. Стѡи то село и ѡ града Хердѣта ѣ (2) сахата къ востокѣ, и ѡ Гѡсека ѣ сахата къ западѣ, и кадъ тѣрчинъ на Бечѣ развѣиень билъ, онда кметови овога села Трновца есѣ прибѣгли с Боснѣ и кадъ тѣрчинъ опетъ изнока Бѣлиградъ сзе, ови кметови опетъ сѣ се изъ Боснѣ повратили и ѡ дрѣге стране Драве, с шѣми именѡмъ: копачки ритъ ондѣ сѣ стаіали и предъ ѣ (7) година с овѡмъ селѣ опетъ кѣѣ сѣ начинили.

Дрѣго, грѣнтъ овога села Трновца и ова-
двѣю пѣстара Мочари и Кієстинци, кои пѣстара кметови с овѡмъ селѣ Трновцѣ стѡѣ, и заѣ-
дносѣ с порцію хѣсаплѣени, есѣ земліе села
Вламаша, Вхимова ливада и Дѣрлѣишовъ грѡбъ,
ѡ востѡка земліа пѣстога села Мариноваца,
стѡи на орацію зовикова меѣа и земліа селска
до баре Вчіазъ именоватѣ, ѡ ондѣа до дрѣвета
іосикова, ѡ полднѣ ѡ крамѣеке меѣѣ опетъ до

дрѣма царскога вѣковарскога, кои се зове вѣ-
коварски дрѣмъ, идѣѣи ѡ вѣковара до Гѡсека
къ западѣ одъ ондѣа до Бѣре варе, до воѣа
коѣ се зове трѣшніа, и мала бара кодъ дрѣма
тѣньскога и кодъ дрѣвета вѣрѣста кодъ пѣста
сѣрдѣчкога, край рита до петровѣ варе, до самѣ
Драве ѡ полъ ноѣи.

Трѣѣ, земліе ораѣѣ има село Трноваць
ѣн (250) ютара и подъ трѣѣмъ и меѣама
ѣ (200) ютара, ливаде и шѣме никаковѣ; пѣ-
стара Кієстинци, земліе ораѣѣ има рп (180)
ютара, ливаде ѣ (30) коса, и дрѣга пѣстара
Мочари има ораѣѣ земліе ѣ (400) ютара, и
ливаде ѣ (50) коса, и о свѣмъ тога прѡа пѣ-
стара Кієстинци има за ватрѣ шѣме ѣ (50)
ютара, коіа се шѣма зове Кієстински ритъ,
такѡѣрѣ и Мочари има ѣ (50) ютара шѣме
за ватрѣ и за жиръ; винограда изъ нова
вправлѣени і (10¹/₂) и пѡлъ мотика, а пар-
лога ѣ (20) мотика.

Чѣтвѣрто, рѣволовлѣеніе има с Драви и
с Дѣнавѣ и с бари именѡмъ Халасица,
с кою кадъ кадъ Драва се изливѣа, али мало
кои кратъ с ове варе може се рѣба находити,
ѣре и сада се сваколика посѣшила, овдѣ еке-
лѣніе никаккѣ, кметови се на мали чѣновѣ прѣ-
возѣ за свою потребѣ, али кола нигдѣ не
прѣвозѣ.

Пѣто, прѣжде три годинѣ есѣ били на

Драки две воденице, кое сѣ биле осечке, а садъ нема ни едне.

Шесто, механа и касаница нѣ никаква, али кадъ кадъ козе и овце колю, а краве и волове мало кои кратъ заколю касани, а вино гдѣ по декон кметови точе, али би се могло начинити.

Седмо, за тѣрскога вѣкмена било е тѣ христіански кѣћа ѿ (30), а садъ има 2г (63) кѣће христіанске, освель кѣће поповске и школе.

Осмо, крѣтианскога господара земаска ѿ ови кметова нѣ нико чѣль, а најпоследни господинъ тѣрчинъ ниѣма е билъ осечки Мехметъ-ага Богдачъ; десетакъ ѿ свакога жита ѣзималъ, и кѣлькъ на годинѣ дана ѿ сваке кѣће по три дни; ѿ свакога крмъчета, овце и козе ѣзималъ по ѿ (новца), и тѣрскимъ царю плаћю или ти харачъ есѣ носили, спомотрен-ель нихови добара ѣ (5), 5 (6) или 3 (7) фор. 8 Канижсѣс плаћали, а садъ око село Трновацъ сѣ ѣдинитими пѣстарани Крѣстинци и Мочари краљевски фишкѣс естѣ.

Проценѣ-енѣ овога села Трновца сѣ двема пѣстарана Крѣстинци и Мочари, има тамо 2г (63) кѣће, кое држе цели кс (26) грѣнтова, ѿ кога свакога грѣнта кметскога по ѿ (3) фор. достонтсе на годинѣ дана чини ѣн (78) фор. работа или ти кѣлькъ ѿ свакога целога грѣнта достонтсе

на годинѣ по ѿ (8) фор. чини
 вайде — — — — ѣи (208) фор.
 ѿ касанице, на годинѣ дана
 интересъ — — — — ѿ (30) фор.
 ѿ механе, на годинѣ дана
 интереса — — — — ѿ (50) фор.
 за риболовлѣ-енѣ на годинѣ
 дана — — — — ѿ (100) фор.
 ѿ шѣме на ватрѣ ѿбе пѣстаре
 више именовани, коѿа шѣма
 ѿ (100) ютара, ѿ свакога ютра
 по ѿ (2) фор. хѣсапѣни чини
 главно ѣ (200) фор.
 ѿ тога интереса — — — — ѿ (12) фор.

Воденице и дѣшани никакви се не находе.

Чини интереса свега ѣби (478) фор.

Ѥ главнома чини:

шестъ на стотинѣ ѣѣѣѣ (7966) и ѿ (2)
 хисета трећегъ хисета фор.
 петъ на стотинѣ ѣѣѣ (9560) фор.
 четири на стотинѣ ѣѣѣ (11950) фор.

Пописанѣ села Борова.

Црво, варшъ Бороко стои кодъ Дѣнава, ѿ Бѣковара ѿ сахатъ и пѣль къ востокѣ, ѿ града Хердѣта ѿ (3) сахата ѿ поноћи, ѿ Осѣка ѣ (5) сахати ка западѣ.

Дрѣво, с овой вароши пређе сѣ стаіали
 угри за старога вѣкмена, и онога вѣкмена
 она варошъ Бороко ѿ садашнаго полъ сахата
 кодъ Дѣнава є стаіала, како и сада темель
 црковни край Дѣнава се видити и тамо є
 било тады ꙗ (300) кѣѣа, кое сѣ биле великимъ
 таблама и шанцемъ вграѣене, и прамъ оне
 више речене цркве високи град, такоѣеръ дрѣ-
 гимъ шанцемъ билъ є ввграѣенъ на брегѣ
 дѣнавскомѣ, и с шномѣ градѣ кажѣ да предъ
 ꙗ (300) лета коекода сгарски именовъ Дѣшкѣ
 стаіалъ, кон оуѣ варошъ великими таблами
 и шанцима далъ єсть начинити, а садашнѣ
 варошъ Бороко истомъ є село и предъ и (8)
 година населено с єдне мале шѣнице име-
 номъ нешковацѣ кодъ єдне баре дѣнавске ради
 тога на томъ местѣ єсѣ населени, ако би
 ѿкъды годъ тѣрчинъ на неѣга дошаль, да би
 могли преко Дѣнава повеѣти, и за тѣрскогѣ
 рата ѣи (12) година дана, с ади именовъ
 Жива єсѣ стаіали, али ѿ оуѣ стране Дѣнава
 држеѣи добрѣ стражѣ, єсѣ арани и за тѣр-
 скога времена било є тѣ кѣѣа христіански
 ꙗ (100).

Треѣе, грѣнтъ негѣвъ прѣжа се с дѣжинѣ
 до пѣстога села Кечина, а сахатъ дѣжинѣ, а
 с ширине до онога старога шанца, полъ сата
 на коню ходомъ идѣѣи, и ѿлѣчѣе грѣнтъ не-
 гѣвъ Дѣнавѣ ѿ истока и пѣстара Цериѣѣ ѿ

подне и пѣстара Кечинѣ ѿ поноѣи, и до пѣста
 царскога кон се зове осечки дрѣмъ, и пѣстара
 Локасѣ и мала Трпинѣа къ западѣ.

Четврто, землѣе ораѣе добре аа (1000)
 ютара и зарастене трнѣемъ и меѣлама ꙗ (400)
 ютара, ливаде а (30) косаца, виноградѣ впра-
 влени ꙗ (6) и с парлогѣ а (30) мотика.
 Шѣма малена за ватрѣ, хрѣави неки шѣмарѣ.

Пето, риволовъ има с Дѣнавѣ и с єдне
 велике баре, полъ сахата ѿ Борова именовъ
 бара Жива ѿ дрѣге стране Дѣнава, коѣа бара
 за старога вѣкмена, самоѣѣ варошѣ Борокѣ
 се достоила, с кою барѣ се кадъ кадъ Дѣнавѣ
 изливка, и добрѣ ривѣ доносе, и тамо рива се
 може држати, ако би се за времена отоци
 затворили, и ѿ онѣда не вкло далеко с дрѣге
 баре, именовъ Гдѣла ѿ оуѣ стране Дѣнава
 нахѣде се и корнѣаче.

Шѣсто, скѣла, мѣстѣ, трговачки дѣѣани
 не нахѣдесе, и єѣе мѣнѣ малта.

Сѣдмо, єднѣ воденицѣ сѣ кметови на Дѣ-
 навѣ имали, али є потонѣла, а садашнѣе дѣе
 воденице, кое сѣ на Дѣнавѣ, оно сѣ катанске
 и хѣйдѣчке.

Осмо, мѣхана и каспѣница засады не
 каква, али би се могли начинити, и садашни
 кметови, кон є за прѣвога вѣкмена крѣстіански
 господинѣ билъ, знати не могѣ, али то старци
 ѿ ѣ (70) година гѣворѣ, да є вилъ оудѣ єданѣ

кметъ, да е ѿ година старъ, кои много пѣта казикаль, да онай озгоръ речени коевода Лавшъ билъ есть земаски господинъ овде, кои тѣ карошъ онима великими шанчеви даль е начинить, и да рода Хердедина никадъ нѣ било, найпоследни земаски господинъ нима билъ тѣрчинъ осечки, именовъ Мехметъ-канъ, колѣ сѣ свехъ колিকে десетке предавали, и ѿ свакога крмъчета, ако би наймане-е било плаћаю по ѿ (8) новаца, ѣзималъ и ѿ свемъ тога, работѣ илити кѣлкъ ѿ сваке кѣѣ по три дна, и по една кола дрва, и кадъ би кои велики праздникъ био, овце или кои дрѣги пешкешъ доносили, и тѣрскѣмъ царѣ плаћю илити харачъ, промотреѣки двѣро свакога човека, ѿ кога ѣ (2) фор. и кише до ѣ (7) фор., а ѿ сирѣмаха ѿ (8) новаца на годинѣ дана ѣ Канижѣ давали. И ово место Борова за садъ крамевски фишкѣсъ есть.

Процени-ени-е овога места Борова, ѿ (13) кѣѣ држи грѣнта цели ѣ (9) ѣ свакога целога грѣнта достои се плаћа кметовска на годинѣ дана по ѿ (3) фор., чини свега интереса — — — кз (27) фор.

работа илити кѣлкъ ѿ свакога целога грѣнта на годинѣ дана по ѿ (8) фор. то чини свега интереса — — — ѣв (72) фор.

ѿ риболовлени-а плаћа на годинѣ дана — — — ѿн (150) фор.

ѿ касанице на годинѣ дана — — — ѣ (20) фор.

ѿ механа такоѣеръ — — — ѿ (40) фор.

ѿ они двѣю воденица кое стое на Дѣнарѣ, достои се на годинѣ дана — — — ѣд (24) фор.

Пре четири годинѣ, кметови сѣ стаіали ѣ ѣд (24) кѣѣ, а садъ истѣмъ ѣ ѿ (13) кѣѣ стое христіани, а остали кое кѣдъ есѣ се просѣли, ница наймане-е земли-е ораѣе толико се находи, да би могло ѿ (30) цели грѣнта напѣнати, ѿ кога свакога целога грѣнта кметовскогъ, достои се плаћа на годинѣ дана како то ѿ земли-е пѣсте по ѿ (1) фор. и ѿ (50) новаца и то чини на годинѣ

дана — — — — — ѿе 45 фор.

работа илити кѣлкъ, то есть ѿ онаке пѣсте земли-е, ѿ свакога целога грѣнта по ѿ (4) фор. на годинѣ

дана чини свега — — — — — р: (120) ф р.

Чини сѣма ѿ интереса ѣѣн (498) фор.

ѿ главноѣ, чини

ѣ (6) на стотинѣ — — — ѣѣт (8300) фор.

ѣ (5) на стотинѣ — — — ѣѣѣ (9960) фор.

ѣ (4) на стотинѣ — — — ѣѣѣн (12450) фор.

Пописаније пѣстога села Кечина.

Пѣсто село Кечинь, њ равнини и понайвећа страна стои међу орани-емь ѿ града Хердста подрѣги сахать ѿ полнѡћи, ѿ Борова а (1) сахать ка востокѣ, и ѿ вароша Даліа а (1) сахать къ западѣ. Неки старци говоре, да за тѣрскога вѣкмена било е овде а (30) и по веће кѣћа христіански и кады сила тѣрска подь Бечь ишла, онда они кметови гдѣ коисѣ се просели како и дань данашни пѣсто стои; има земл-е ораће ѿ (800) ютара, али винограда и шѣме никакоче нема и паше има двѣста, али ливаде никакоче, него ако кон на брегѣ дѣнавскомѣ цю ѡкоп. За крѣтианскога земскога господина нико незна ко е билъ, али найпоследни господинъ естъ нѣма билъ тѣрчинъ осечки именовъ Ганль, и оне земл-е хайдѣци изъ Борова и кметови изъ вароша Даліа орс и сею, и око место краи-евски фишкѣсь естъ.

Процени-ени-е овога пѣстога села Кечина, ерь се може ораће земл-е целн а (30) грѣнтова населити, ѿ кога свакога целога грѣнта кметовскога достои се како ѿ пѣсте земл-е на годинѣ дана по а фор. и и (50) новаца, и то свега хесапли-ѣћи чини на годинѣ дана — — — — — ѡе (45) фор. работа нлти кѣлѣк ѿ ска-

кога целога грѣнта на годинѣ дана а (4) фор. чини ѿк (120) фор.

Чини интереса сѣма рѣе (165) фор.

У главномѣ

ѡ (6) на стотинѣ	ѡѣн (2750) фор.
ѣ (5) на стотинѣ	ѣт (3300) фор.
а (4) на стотинѣ	аѣке (4125) фор.

Пописаније пѣстога села Ловаса.

Село Ловасъ, ѿ онога вѣкмена како се тѣрчинъ подь Бечь дигаль пѣсто стои, нѣ вло далеко ѿ баре именовъ Кѣсара и дрѣма царскога кон се зове вѣковарски дрѣмъ, и н-егѡвкъ грѣнтъ есте до пѣстога села Кечина ка востокѣ и до земл-е трпинске и пѣстара Фера на полдне и земл-а вароша Даліа къ полнѡци. За времена тѣрскога кады ѣ ѣи (15) кады ѣ више кѣћа есѣ стаіали христіани, и има земл-е ораће ѣѣ (360) ютара, и ливаде све сѣ трн-емь зарасле, шѣмѣ и винограде и риболовица нема никакоче, и крѣтианскога земскога господина незна нитко изказати, найпоследни господинъ естъ нѣма билъ осечки тѣрчинъ, именовъ вѣгъ Дочимъ, а засады то пѣсто село краи-евски фишкѣсь естъ.

Процени-ени-е овога пѣстога села Ловаса ѿ земл-е ораће могло би се населити

бі (12) грѣнта цѣли, ѿ кога свакога такога грѣнта кметовскога, достонсе на годинѣ дана, а фор. ѱ (50) новаца, и то чини на годинѣ дана — — — — — ііі (18) фор. работа илити кѣлскѣ ѿ скакога такога грѣнта по д̄ фор. чини на годинѣ дана — — — — — іи (48) фор. Сѣма чини интересе ѳ̄с (66) фор.

Ѧ главномь
 ѳ̄ (6) на стотинѣ ѳ̄ар (1100) фор.
 ѳ̄ (5) на стотинѣ ѳ̄атк (1300) фор.
 д̄ (4) на стотинѣ ѳ̄аѳн (1650) фор.

*Види Административна Дибановска Служба
 др 92. о Личу у рибалу А.М. Вук. Поповича
 30. IV. 1923.*

Екстрактъ ѿ сѣмле справленого дѣбра далскога, кое есте ѿ ови ниже подписани справлено.

Мѣста имена	На годинѣ дана интересе	Ѧ главномь броѳи ѳ̄ на стотинѣ	ѳ̄ на стотинѣ	д̄ на стотинѣ
Карошк Далк	ѳ̄аес (1076) фор.	ѳ̄ізіцлг (17933) ф. и 3 х.	ѳ̄каѳк (21520) ф	ѳ̄ісц (26900) ф.
Гело Трноваца	сѳи (478) фор.	ѳ̄зіѳс (7966) ф. и 2 х.	ѳ̄аѳѳ (9560) фор.	ѳ̄іцн (11950) ф.
Карошк Бороке	сѳи (498) фор.	ѳ̄сѳ (8300) фор.	ѳ̄аѳѳ (9960) фор.	ѳ̄іѳн (12450) ф.
Пѣсто село Кечинь	рѳе (165) фор.	ѳ̄ѳн (2750) фор.	ѳ̄рѳк (3320) фор.	ѳ̄арѳе (4125) ф.
Пѣсто село Лобаса	ѳ̄с (66) фор.	ѳ̄аѳ (1100) фор.	ѳ̄аѳк (1320) фор.	ѳ̄аѳн (1650) фор.
Сѣма ѿ сѣню сѣма	ѳ̄кспг (2283) фор.	ѳ̄ліи (38050) фор.	ѳ̄мѳѳ (45660) ф.	ѳ̄іѳе (57075) ф.